

Aventurile lui Ion Ceban în România

- Cum a ajuns primarul pro-rus al Chișinăului preferatul partidelor românești -

Sursă foto: Facebook Ion Ceban

Ion Ceban este noul personaj controversat de la Chișinău pe care mizează unii lideri politici de la București. El se înscrie într-o listă lungă de decizii aparent inexplicabile luate de București (sau de o parte a liderilor săi) în relația strategică dintre România și Republica Moldova. Consolidarea relației lui Ion Ceban cu lideri politici români a continuat puternic și în 2022.

Ceban, primarul pro-rus al Chișinăului, dar care pozează în politician de centru, chiar cu viziuni pro-europene, a avut adevărate tururi de forță în România, încercând să atragă finanțări și suport dinspre partidele și administrațiile românești. Dacă finanțările sunt încă limitate [1], multe primării sau consilii județene fiind reticente sau alocând bugete reduse, nu același lucru se poate spune despre rezultatele campaniei sale de PR. Ceea ce Ion Ceban știe să exploateze foarte bine acasă, în Republica Moldova.

Ceban este probabil liderul moldovean cu care primarii, președinții de consilii județene, miniștrii sau șefii de partide din România se întâlnesc cel mai des. 2022 a însemnat zeci de întâlniri cu lideri politici din România, cu precădere ai Partidului Social Democrat, dar și membri importanți ai Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România. Am reușit să identificăm cel puțin **30** de întâlniri cu lideri politici din România, dintre care **12** cu reprezentanți PSD, **8** cu PNL, **5** cu USR, **5** cu reprezentanți de la alte partide politice sau neafiliați (dar toți apropiați de PSD). Ceban participă la evenimente culturale și concerte în România, ține discursuri, iar Chișinăul chiar co-finanțează evenimente vizibile din România.

În cadrul unui [interviu oferit portalului G4media](#), Maia Sandu cerea primarilor din România care fac proiecte comune cu Ion Ceban să se documenteze mai bine despre situația din Republica Moldova. Un mesaj diplomatic, dar care ascunde probabil multe nemulțumiri mocnite la Chișinău. Și care arată, dacă mai era cazul, comportamentul duplicitar al multor lideri politici din România în relația cu Chișinăul.

Campania intensă de promovare a lui Ceban în România ține și de lipsa oricărei strategii coerente a Bucureștiului în raport cu Chișinăul. România a mizat ani la rând pe politicieni controversați la Chișinău, în special pe cei care au gravitat în jurul oligarhului fugar Plahotniuc. Maia Sandu nu se bucură astăzi de deschiderea pe care o avea Plahotniuc la București. Desigur, Republica Moldova este susținută, ceea ce este absolut firesc, dar în același timp unii lideri politici români își caută și alți “parteneri de dialog”, de preferat mai maleabili.

---

[1] Conform unei declarații a lui Ion Ceban din decembrie 2022, Primăria Chișinău ar derula proiecte de peste 2,5 milioane de euro cu sprijinul autorităților române.

Iar Ceban este un politician abil, care știe să exploateze inconsecvența României pentru a puncta acasă. Fuga oligarhului Plahotniuc din Republica Moldova și disoluția de facto a Partidului Democrat din Moldova, preferatul Bucureștiului, au lăsat un “gol” în politica moldovenească, pe așa-zisa zonă de centru, pe care Ceban încearcă să o ocupe cu un discurs moderat. **Un gol a rămas și în preferințele unor lideri politici de la București.**

Ion Ceban caută cât mai mult suport în România sau alte state europene pentru a se pregăti de alegerile locale din 2023 și, cel mai probabil, și de cele parlamentare și prezidențiale. El exploatează intern orice finanțare primită, poză sau eveniment din România pentru a convinge un electorat indecis, care nu a fost convins sau este nemulțumit de Partidul Acțiune și Solidaritate al Maiei Sandu, de faptul că nu este de fapt un politician cu discurs pro-rus, ci este un moderat, care poate să nu antagonizeze nici una dintre tabere, dar care va menține linia pro-europeană a Republicii Moldova.

Cu un partid înființat recent, *Mișcarea Alternativa Națională*, Ceban încearcă să preia o parte consistentă din fostul electorat al Partidului Democrat al lui Plahotniuc, un partid ce se “reinventează” zilele acestea cu suportul Partidului Social Democrat din România, respectiv părți din electoratul atras de liderul populist Renato Usatîi, ieșit și el de sub lumina reflectoarelor. Coincidență sau nu, PSD-ul românesc este numitorul comun atât în cazul Partidului Democrat din Moldova, denumit acum Partidul Social Democrat European, dar și în cazul partidului lui Ceban. Liderii PSD pozau recent la Chișinău cu reprezentanții ambelor partide.

Politician ambițios, Ceban a realizat că parteneriatele cu administrațiile și liderii politici din România sunt o carte câștigătoare. Mai ales pentru o carieră politică ce își dorește să depășească Primăria Chișinăului. Ce are de câștigat România din această asociere (care a depășit de mult barierele unor simple finanțări ce ar putea fi mai ușor de explicat în anumite cazuri) și de ce ajută liderii politici din România la spălarea imaginii unui politician care a făcut și face jocurile Rusiei la Chișinău este o întrebare care merită repetată de multe ori.

Anul 2022 a însemnat însă și un suport fără precedent al guvernului de la București pentru Republica Moldova, în special în domeniul energetic, pe fondul războiului declanșat de Rusia și șantajului practicat de Gazprom. Avem cel puțin două poziționări în România pe acest subiect: prima, că România a făcut tot ce era posibil să ajute Chișinăul. A doua, împărtășită și de noi, că România nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor și promisiunilor nici măcar atunci când Chișinăul a rămas fără energie electrică și gaze naturale, fiind afectat inclusiv de întreruperi de electricitate din cauza bombardamentelor Rusiei din Ucraina.

Totuși, susținerea insuficientă a Republicii Moldova arată toate vulnerabilitățile Bucureștiului și incapacitatea acestuia de a deveni un furnizor de securitate și prosperitate pentru Chișinău. Cu un Parteneriat Strategic semnat încă din 2010, cu marile proiecte de infrastructură întârziate semnificativ sau chiar neîncepute [2], Bucureștiul proiectează în relația cu Chișinăul multe din fragilitățile sale interne. Cu o clasă politică rudimentară, Bucureștiul pare incapabil să adopte un comportament dezinteresat și care să susțină cu adevărat parcursul european și măsurile de reformă din Republica Moldova.

Cine este Ion Ceban?

Personaj influent în Republica Moldova de cel puțin o decadă, ales primar al Chișinăului în 2019, după o repetare cu cântec a alegerilor (primul scrutin câștigat de Andrei Năstase a fost invalidat pe motiv de “agitație electorală pe Facebook” [3]), fost deputat și **secretar pentru ideologie** al Partidului Socialist, Ceban a adoptat în ultimii ani o politică duplicitară, menținând o apropiere de tabăra pro-rusă în timp ce curtează politicieni români și europeni.

A fost membru al Partidului Comunist și a trecut apoi în tabăra Partidului Socialist, menținând orientarea pro-rusă. S-a declarat apolitic după preluarea funcției de primar, dar și-a luat “concediu” de la Primăria Chișinău pentru a-l susține pe Igor Dodon, președintele Partidului Socialist, în timpul campaniei prezidențiale din 2020. Ceban a lansat în august 2022 [Mișcarea Alternativă Națională](#), un așa-zis partid pro-european, care susține în teorie integrarea europeană a Chișinăului, dar și neutralitatea țării. Departamentul de stat al SUA a indicat însă că noul său partid ar fi [finanțat de apropiați ai Kremlinului](#).

Politician abil, care speră la o lungă carieră politică, având Primăria Chișinău ca o trambulină pentru alegerile parlamentare (cu ajutorul noului său vehicul electoral) și, de ce nu, prezidențiale, Ceban a devenit principalul critic al guvernării pro-europene. Preferat al televiziunilor pro-ruse și al celor încă controlate de fugarii celebri ai Republicii Moldova, Ceban lansează constant atacuri la adresa Maiei Sandu și guvernării de la Chișinău. Propriul site, [ionceban.md](#), a devenit o adevărată agenție de presă, cu un mix de mesaje măgulitoare la adresa primarului și atacuri la adresa guvernării.

---

[2] Am scris pe larg la CRPE despre evaluarea Parteneriatului Strategic dintre cele două țări. În pofida unei agende bilaterale ambițioase, majoritatea măsurilor, proiectelor și obiectivelor asumate de cele două părți nu s-au ridicat până acum la nivelul așteptărilor. Pentru o evaluare cuprinzătoare, [o serie de rapoarte CRPE](#) tratează în detaliu această relație.

[3] Decizia a fost criticată dur de comunitatea internațională, iar Comisia Europeană a suspendat o parte consistentă din fondurile pentru Republica Moldova. Presa din Republica Moldova a scris de suportul liderului autoritar al Republicii Moldova de la aceea dată, Vladimir Plahotniuc, pentru Ion Ceban.

A condamnat războiul Rusiei în Ucraina abia în octombrie 2022, când a numit Rusia “stat agresor”. Și atunci doar cu jumătate de gură. A avut și are în continuare o atitudine duplicitară față de agresiunea rusă, având un bazin electoral important în rândurile minorității pro-ruse din Moldova, pe care nu își permite să o antagonizeze.

Ceban a fost atacat dur de membrii Partidului Acțiune și Solidaritate și societatea civilă de la Chișinău pentru tăcerea cu privire la războiul de lângă Republica Moldova. Rămân amuzante episoadele în care Ceban amuțea la modul propriu, în primele săptămâni de război, când era întrebat dacă el personal condamnă atacul Rusiei. A așteptat luni de zile pentru a vedea evoluția războiului și diminuarea sprijinului financiar al Kremlinului pentru a-și “forma” opinia. Și, cel mai probabil, noul discurs are și acordul Kremlinului, căci tipul politicianului dur, cu mesaje dure pro-Rusia și anti-UE, în stilul lui Igor Dodon, s-a prăbușit în sondaje.

Homofob, cu un discurs instigator la ură, Ceban a încercat să interzică marșul LGBT în Chișinău în 2022. Acesta a postat mesaje dure pe Facebook împotriva comunității LGBT și a atacat-o (ca de fiecare dată) pe Maia Sandu. Ziarul de Gardă, cel mai influent și credibil ziar din Republica Moldova, l-a acuzat că “a amestecat faptele, recurgând la manipulări și falsuri”. Unele postări ulterior au dispărut de pe pagina acestuia [4].

Cum îl ajută pe Ceban vizitele în România?

Ion Ceban trebuie să pozeze acasă în politicianul de centru, fără a antagoniza minoritatea pro-rusă și să convingă electoratul pro-european indecis sau nemulțumit de Partidul Acțiune și Solidaritate că este de fapt un susținător al integrării europene. Ceea ce nu e neapărat ușor, dar pentru un politician abil ca Ion Ceban, acest mers pe sârmă nu pare atât de dificil. *Cu un Chișinău având undeva la două treimi din populație cu simpatii pro-europene sau pro-românești, Ceban nu are altă opțiune pentru cariera lui politică decât să livreze mici succese administrative și campanii de imagine.*

Micile victorii din România, sub forma unor finanțări sau zecile de poze și campanii media, îl ajută să-și creeze o imagine de politician apropiat de București. Cu finanțările obținute reușește unele succese administrative, destul de vizibile, iar campaniile media ajută la conturarea unui politician ce și-a temperat puternic discursul pro-rusesc din perioada sa de glorie de la Partidul Socialist. **Politician ambițios, Ceban a realizat încă dinainte de declanșarea războiului că parteneriatele cu administrațiile din România sunt o carte câștigătoare. Atât financiar, cât și ca poziționare.**

[4] Poziția primarului Ceban față de marșul LGBT: între falsuri și homofobie, <https://www.youtube.com/watch?v=zCbT0jbX7Uw>

Campania de PR din România s-a blocat în 2022 odată cu declanșarea războiului prin refuzul *de facto* al acestuia de a condamna războiul și agresiunea rusă. Chiar și pentru unele administrații locale din România, care nu țin deloc la imaginea lor, această asociere ar fi fost dăunătoare. Vizitele au reînceput însă în vară-toamnă, iar în luna noiembrie, chiar liderul Partidului Social Democrat, Marcel Ciolacu, se fotografia cu Ceban la Chișinău.

În 2023, Ion Ceban va candida din nou la Primăria Chișinău. Adoptarea unei poziții pro-ruse ar fi un dezastru pentru el. Chiar și în 2019, Ceban a candidat pe o platformă așa-zisă de centru, chiar dacă venea din partea Partidului Socialist pro-rus. Strategia a funcționat și pe fondul unei campanii foarte slabe a lui Andrei Năstase la repetarea alegerilor. Anul viitor, Ceban va avea de înfruntat un candidat al Partidului Acțiune și Solidaritate într-un oraș cu puternice simpaticii pro-europene și pro-românești. Ceban trebuie să continue jocul pe sârmă și să livreze proiecte și succese administrative. Și reușește, cu ajutorul vizitelor în România, să aducă și mici finanțări, dar mai ales să-și consolideze o aparentă imagine pro-europeană.

Inconsecvența strategiei Bucureștiului în relație cu Chișinăul

România a mizat dintotdeauna pe politicieni controversați la Chișinău, cele mai cunoscute exemple fiind oligarhul fugar Vladimir Plahotniuc, Andrian Candu sau Iurie Leancă, fost prim-ministru, [acum cercetat penal](#). A fost de fapt o întreagă duzină de lideri politici ce au gravitat în jurul oligarhului Plahotniuc și a Partidului Democrat. **Ultimul nume în această pleiadă este Ion Ceban.**

Câștigarea alegerilor de către Maia Sandu și Partidul Acțiune și Solidaritate a lăsat nu doar un gol în preferințele Bucureștiului, dar și în politica moldovenească. La București, Maia Sandu este văzută mult mai puțin favorabil ca Plahotniuc în vremurile în care acesta conducea autoritar Republica Moldova, iar ani la rând nu a avut nicio ușă deschisă la nivel înalt. La Chișinău, victoria fără drept de apel a PAS a dus în principal la disoluția de facto a Partidului Democrat (odată cu fuga lui Plahotniuc) ceea ce a lăsat un segment de electorat descoperit, mai ales că PDM încă are un număr ridicat de primari și structuri locale. La disoluția PDM se adaugă și ieșirea (cel puțin temporară) din politica mare a lui Renato Usatîi, liderul populist care reușea un rezultat foarte bun în alegerile prezidențiale.

Ceea ce probabil conduce la multe din evoluțiile actuale. Lideri politici de la București încearcă o apropiere de Ion Ceban, care tocmai și-a lansat un partid pro-european, deși acesta vine cu foarte multe vulnerabilități.

Apropierea vine în special dinspre Partidul Social Democrat, dar Ceban se vede și cu primari și lideri politici ai USR sau PNL. Și tot Partidul Social Democrat, în frunte cu Marcel Ciolacu, a fost recent la [evenimentul de rebranding al Partidului Democrat din Moldova](#), numit acum Partidul Social Democrat European (sic!). Sau PSDE. Unde aceiași lideri politici din România s-au pozat și cu Ion Ceban.

Moldova se află în continuare într-o relație extrem de dificilă, o țară care, fără sprijinul financiar al UE și Statelor Unite, ar stinge lumina. La propriu. Din păcate, România s-a dovedit slab pregătită să puncteze decisiv în criza actuală a gazelor naturale și a energiei electrice, oferind doar un colac de salvare pentru Chișinău. Vulnerabilitățile din trecut (lipsa de interconectări, infrastructura critică limitată) arată o strategie parțial eșuată a Bucureștiului. Consumul de gaz și electricitate al Chișinăului este de o cifră comparativ cu al României, iar Bucureștiul a ratat șansa de a fi un furnizor de securitate (inclusiv energetică) pentru Chișinău. Asta deși în Republica Moldova avem cel puțin 1,2 milioane de cetățeni români și, ani la rând, ne-am lăudat cu suportul oferit Chișinăului.

Cu cine s-a întâlnit Ceban

În 2022, Ion Ceban s-a întâlnit cu numeroși lideri politici din România, în special ai Partidului Social Democrat. Din documentarea CRPE, *Ion Ceban a avut cel puțin 30 de întâlniri cu lideri politici din România, fie ei șefi de partide, primari, șefi de consilii județene sau miniștri.* Din aceste întâlniri, 12 au fost cu reprezentanți PSD, 8 cu reprezentanți PNL, 5 cu reprezentanți USR, una cu primarul independent de la Târgu-Mureș, una cu fostul primar condamnat de la Sectorul 5, Cristian Popescu Piedone, una cu un reprezentant Pro-România, și două cu Primarul Sectorului 3, Robert Negoită. Din 5 întâlniri cu reprezentanții USR, 4 au fost cu primarul Municipiului Alba-Iulia, Gabriel Pleșa.

Cu unii dintre aceștia, precum liderul PSD, Marcel Ciolacu, lideri social-democrați din Neamț sau Buzău, lideri PNL din Petroșani sau chiar primarul USR din Alba Iulia, Ion Ceban s-a întâlnit de mai multe ori în cursul anului 2022. Alți lideri politici din România, precum primarul Constanței, Virgil Chițac (PNL), au anulat întâlnirile stabilite cu acesta, dar și acordurile de înfrățire, după [aparitia subiectul în mass-media](#). Despre întâlnirea cu liderul USR, Radu Mihaie, Ceban scria pe Facebook că Primăria Sector 2 i-a oferit 1 milion RON pentru un centru de tineret. Primarul Sectorului 2 a negat ulterior, după critici dure apărute în presa românească.

Această tendință de a se asocia cu orice figură politică din România a început la puțin timp după preluarea Primăriei Chișinău.

Nevoia de a livra mici succese administrative (de obicei parcuri reabilite, trotuare, zone de joacă), unde avea nevoie de finanțare, respectiv puternica campanie de PR ce vine odată cu aceste asocieri, se potrivesc ca o mânășă cu mersul pe sârmă al primarului de la Chișinău.

În 2021, Ceban se întâlnea printre alții cu cel puțin o duzină de lideri PSD și PNL, fiind avanpremiera turul de forță desfășurat în 2022. Pe lista întâlnirilor lui Ion Ceban cu lideri politici români figurează Președintele CJ Hunedoara, Ion Bădin, Primarul Sectorului 3, Robert Negoită, Primarul Sectorului 4 Daniel Băluță, fostul primar al Sectorului 5, Cristian Popescu Piedone, primarul sectorului 6, Ciprian Ciucu, Primarul Municipiului Buzău, Constantin Toma, Primarul Municipiului Iași, Mihai Chirica, Primarul Municipiului Suceava, Ion Lungu, Primarul Municipiului Hunedoara. Dan Bobouțanu, Primarul Municipiului Oradea, Florin Birta, Asociația Municipalităților din România, sau vicepreședintele Consiliului Județean Ilfov, Vicențiu Voicu.

Întâlnirile cu Ion Ceban sunt cel puțin controversate și avem și două poziționări ale liderilor politici din România în a explica această asociere. O parte dintre primari sau șefi de consilii județene declară că s-au întâlnit cu primarul Chișinăului, independent de culoarea politică sau crezurile acestuia. Argument ce poate fi considerat desigur valid, însă toate aceste întâlniri au depășit de mult barierele unor simple finanțări și măsuri de suport pentru investiții specifice la Chișinău. Ele sunt utilizate pentru spălarea imaginii lui Ion Ceban și în proiectarea sa ca un primar pro-european, apropiat de București. Asocierea cu Ceban, un politician cu discurs pro-rus ani la rând, cu multe vulnerabilități, mai ales înaintea alegerilor locale de la Chișinău și ținând cont de poziționările sale interne, rămâne controversată.

Nu putem însă să nu subliniem jocul pe care alți lideri politici din România îl fac pentru Ceban. Alegerea unui nou personaj controversat de la Chișinău vine după o lungă serie de asocieri dintre București și personaje controversate din Republica Moldova. Iar Partidul Social Democrat joacă un rol principal în această piesă. Ceban este doar ultimul din această serie.

Grafic întâlniri ale primarului Chișinăului, Ion Ceban, cu lideri politici români

Întâlniri cu lideri politici din România	Data și locația	Detalii întâlnire (conform declarațiilor publice)
Primarul Municipiului Alba-Iulia Gabriel Pleșa (USR)	1 decembrie, Alba-Iulia	Participare la concertul de celebrare a Zilei Naționale a României de la Alba-Iulia.
Marcel Ciolacu(PSD) și Vasile Dâncu (PSD)	20 noiembrie, Chișinău	Discuții despre proiectele ce sunt în desfășurare în parteneriat cu localități din România.
Președintele CJ Buzău, Emanoil Neagu (PSD), și fostul prim-ministru Adrian Năstase	14 octombrie, Chișinău	Inaugurarea scuarului din strada Nicolae Titulescu, investiție sprijinită financiar de CJ Buzău și inaugurare a statuii Nicolae Titulescu, cadou oferit din partea fundației deținute de Adrian Năstase.
Vicepreședinta CJ Neamț Mădălina Veronica Ciubotariu(Pro-România)	3 septembrie, Piatra-Neamț	Consolidarea colaborării culturale între cele două entități și participarea la un festival de muzică în Piatra Neamț.
Primarul Municipiului Alba-Iulia Gabriel Pleșa (USR)	26 august, Alba-Iulia	Organizarea festivalului Zilele Chișinăului la Alba-Iulia.
Vicepreședintele CJ Suceava Vasile Tofan (PNL)	22 august, Suceava	Participare la "Zilele Chișinăului la Suceava", eveniment organizat de Primăria Chișinău.
Președintele CJ Vaslui Dumitru Buzatu (PSD)	16 august, Vaslui	Participare la "Zilele Chișinăului la Vaslui", eveniment organizat de Primăria Chișinău.
Președintele CJ Iași Costel Alexa (PNL)	15 aprilie, Iași	Proiecte potențiale și vizită la o fabrică de sortare a deșeurilor pentru a prelua bune practici.
Președinta CJ Botoșani Doina Federovici (PSD) și primarul Municipiului Botoșani Cosmin Andrei (PSD)	15 aprilie, Botoșani	Discuții despre potențiale proiecte comune și semnarea unui acord de înfrățire.
Președintele CJ Vaslui Dumitru Buzatu (PSD) și primarul Municipiului Vaslui Vasile Pavăl (PSD)	14 aprilie, Vaslui	Adoptarea unui acord de cooperare între Primăria Chișinău și CJ Vaslui.
Președintele CJ Galați Costel Fotea (PSD)	13 aprilie, Galați	Criza refugiaților din Ucraina și potențiale colaborări.
Președintele CJ Brăila Francisk Iulian Chirac (PSD) și primarul Municipiului Brăila Viorel Marian Dragomir (PSD)	12 aprilie, Brăila	Potențiale schimburi de experiență sau vizite de lucru ale angajaților municipali.
Primarul Municipiului Târgu-Mureș Soos Zoltan (independent)	19 februarie, Târgu-Mureș	Propunerea de înfrățire a celor două orașe și realizarea de proiecte comune.
Primarul Municipiului Cluj-Napoca Emil Boc (PNL)	19 februarie, Cluj-Napoca	Inițierea unui acord de înfrățire între Cluj și Chișinău, organizarea de evenimente culturale, schimburi de experiențe în diverse domenii.

Primarul Municipiului Alba-Iulia Gabriel Pleșa (USR)	18 februarie, Alba-Iulia	Proiecte comune între cele două municipalități.
Primarul Municipiului Deva Nicolae Florin Oancea (PNL) și președintele Federației Române de Fotbal, Răzvan Burleanu	17 februarie, Deva	Discuții despre “mișcarea fotbalistică din România și Republica Moldova” și potențiale proiecte comune. Extinderea acordului de cooperare Chișinău - Deva.
Primarul Municipiului Petroșani Tiberiu Iacob Ridzi (PNL)	17 februarie, Petroșani	Întâlnire cu studenții moldoveni de la Petroșani și vizită la noul stadion al orașului împreună cu reprezentanți ai Federației Române de Fotbal.
Întâlnire cu Președintele CJ Hunedoara Laurențiu Nistor (PSD)	17 februarie, Hunedoara	Potențiale proiecte comune și finanțări pentru Primăria Chișinău.
Președintele Camerei Deputaților Marcel Ciolacu(PSD) și vicepreședintele Senatului Paul Stănescu (PSD)	16 februarie, București	Sprijin financiar pentru Chișinău și proiecte comune ale administrațiilor românești cu Primăria Chișinău.
Ministrul Sănătății Alexandru Rafila (PSD)	16 februarie, București	Situația COVID-19, organizarea de schimburi de experiență și inițierea de parteneriate între spitale din Chișinău și București.
Președintele CJ Ilfov Hubert Thuma (PNL)	16 februarie, București	A fost semnat acordul de colaborare între Municipiul Chișinău și județul Ilfov.
Președintele CJ Buzău Petre Emanoil Neagu (PSD)	15 februarie, Buzău	Statusul proiectelor implementate la Chișinău cu sprijinul financiar al CJ Buzău.
Primarul Sectorului 2, Radu Mihaie (USR)	15 februarie, București	Un potențial suport financiar de 1 milion RON, pus inclusiv pe ordinea de zi a Consiliului General al Primăriei Chișinău.
Fostul primar al Sectorului 5, Cristian Popescu Piedone (PUSL)	15 februarie, București	Proiecte comune, inclusiv reparația unei grădinițe din Sectorul Râșcani, Chișinău cu sprijinul financiar al Primăriei Sector 5.
Primarul Sectorului 3, Robert Negoită (PRO BUCUREȘTI)	15 februarie, București	S-a discutat despre implementarea a mai multe proiecte de infrastructură cu sprijinul Primăriei sector 3. S-a propus semnarea unui acord de colaborare.
Primarul Municipiului Iași, Mihai Chirica (PNL)	14 februarie, Iași	Participarea la celebrarea evenimentelor consacrate memoriei poetului Grigore Vieru.
Reprezentanți ai CJ Neamț (PSD)	8 februarie, Chișinău	Vizita reprezentanților CJ Neamț s-a realizat în vederea inspectării imobilului viitorului centru cultural “Eugen Doga.”
Primarul Sectorului 3, Robert Negoită (Pro-București)	5 februarie, Chișinău	Discuții despre implementarea a potențiale proiecte de infrastructură.
Primarul Municipiului Petroșani, Iacob-Ridzi Tiberiu Florin (PNL)	24 ianuarie, Petroșani	Vizita s-a realizat pentru semnarea unui acord de colaborare între pretura sectorului Buiucani și Municipiul Petroșani.
Primarul Municipiului Alba-Iulia, Gabriel Pleșa (USR)	13 ianuarie, Chișinău	Stabilirea unei agende pentru proiectele desfășurate în comun de către cele două orașe.

Cine finanțează Primăria Chișinău

Conform unei declarații a lui Ion Ceban din decembrie 2022, [Primăria Chișinău ar derula proiecte](#) de peste 2,5 milioane de euro cu sprijinul autorităților române. Nu am reușit să documentăm toate aceste proiecte finanțate de autoritățile din România pentru că **Primăria Chișinău a refuzat în nenumărate rânduri să ne răspunde la cererile de informații**, iar datele nu sunt publice. **Am transmis timp de mai multe luni multiple cereri de informații către Primăria Chișinău. Singurul răspuns primit a fost “căutați pe site”.**

În 2022, am putut identifica 21 autorități locale din România care aveau semnate acorduri de asociere/colaborare/înfrățire cu Primăria Chișinău sau cu preturile (un echivalent aproximativ al primăriilor de sector din București, dar cu pretori numiți de primarul Chișinăului) din capitala Republicii Moldova.

În prima variantă a acestui raport indicam o transparență limitată a autorităților din România de a răspunde solicitărilor de informații de interes public. De exemplu, deși noi am cerut Consiliului Județean Buzău informații privind finanțările oferite Chișinăului în perioada 2019-2022, aceștia ne-au transmis un singur proiect în valoare de 50,000 EUR. Alte sume, semnificativ mai mari, apăreau pe site-ul oficial al lui Ion Ceban, ionceban.md, conform tabelului de mai jos. La o nouă solicitare de informații, Consiliul Județean Buzău și-a adus brusc aminte că mai avea încă două finanțări aprobate, însă a justificat netransmiterea acestei informații prin faptul că *nu viraseră încă banii*.

Primăria Municipiului Galați ne-a răspuns că nu au fost finanțate proiecte în Chișinău în perioada 2019-2022, dar site-ul primarului Ion Ceban indică orașul Galați ca oferind [suport financiar pentru reabilitatea unei treceri subterane](#). Nici la a doua solicitare de informații, Primăria Municipiului Galați nu a răspuns.

Am cerut în baza legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public tuturor reședințelor de județ din România, respectiv tuturor reprezentanților de primării sau consilii județene, pe care am reușit să-i documentăm ca având întâlniri cu Primăria Chișinău, date privind acordurile de înfrățire și finanțările oferite.

Tabelul de mai jos este ceea ce am reușit să documentăm. Ne-au răspuns toate municipiile reședință de județ și Consiliile Județene, mai puțin Consiliul Județean Argeș. O să continuăm să monitorizăm relația dintre Primăria Chișinău condusă de Ion Ceban și administrațiile locale din România și în 2023, mai ales că este un an electoral la Chișinău, iar primarul Ceban își dorește un nou mandat.

Grafic proiecte finanțate de administrațiile românești și acorduri de parteneriat

Administrația locală din România	PROIECTE FINANȚATE 2019-2022	ACORD DE COLABORARE
Primăria Oradea	<p>Construcția și amenajarea parcului cu teatrul de vară și havuz din str. Independenței, mun.Chișinău (contribuție: 100 de mii de Euro, aprobată în 2022).</p> <p>Conform răspunsului în baza Legii 544/2001, Primăria Oradea a "decis prin HCL 172/ 2022 să finanțeze proiectul "Construcția și amenajarea parcului cu teatrul de vară și havuz din str. Independenței, s. Băcioi, com. Băcioi, mun. Chișinău". Suma alocată de la bugetul local al municipiului Oradea este de 100.000 de euro.</p> <p>Costul total estimat al proiectului este de 797.470 euro, din care 50% reprezintă finanțarea din bugetul Primăriei Băcioi, 25% din bugetele Municipiului Oradea și al Consiliului Județean Bihor, iar restul de 25% de la Guvernul Republicii Moldova".</p>	Acord de înfrățire și cooperare Primăria Oradea- Primăria comunei Băcioi, mun. Chișinău (2019)
Consiliul Județean Buzău	<p>Reabilitarea scuarului Catedralei Metropolitane (contribuție: 350 de mii de Euro, lucrări demarate în 2022)</p> <p>Reparația pasajului subteran de la intersecția Dacia-Decebal-Traian (contribuție: 50 de mii Euro, lucrări aprobate în 2022)</p> <p>Reabilitarea scuarului din str. Nicolae Titulescu (contribuție: 50 mii de Euro, lucrări finalizate în 2022)</p>	Acord de cooperare între Județul Buzău și Municipiul Chișinău (2021)
Primăria Sectorului 6	Reabilitarea Parcului Alunelul din Sectorul Buiucani al Municipiului Chișinău (contribuție: 846 de mii de Euro, proiect aprobat în iulie 2020, finalizat în 2022)	Acord de cooperare între Sectorul 6 al Municipiului București din România și Sectorul Buiucani al Municipiului Chișinău (aprobat în noiembrie 2021)
Primăria Municipiului Iași	Donație de 200 de mii de RON pentru lupta împotriva COVID-19 (2020)	-
Primăria Municipiului Arad	Renovarea scuarului din strada Kiev 1 (contribuție Primăria Arad - 100 de mii de Euro, finalizat în 2020) (conform website Primăria Chișinău) [5].	Acord de înfrățire între Primăria Municipiul Arad și Pretura Sectorului Râșcani (2018)

[5] Primăria Arad a transmis însă, conform răspunsului în baza Legii 544/2001, că nu a finanțat niciun proiect în 2019-2022 derulat de Primăria Chișinău.

Administrația locală din România	PROIECTE FINANȚATE 2019-2022	ACORD DE COLABORARE
Primăria Sectorului 1	Lucrări de reconstrucție a scărilor din granit din Parcul Morilor- Municipiul Chișinău (contribuție: 4,272,236 LEI [6])	Înțelegere de cooperare cu Sectorul Centru al Municipiului Chișinău (2017)
Primăria Reșița	-	Acord de cooperare între Pretura Sectorului Buiucani și Primăria Reșița (2021)
Primăria Cluj-Napoca	Ajutor financiar de 225,000 RON pentru a susține persoanele refugiate din Ucraina (aprobat în aprilie 2022).	-
Primăria Municipiului Galați	Reabilitarea unei treceri subterane de pe str. Ion Creangă. Conform ionceban.md , " costul total al lucrărilor de reparație este de circa 4 mil. de lei (n.n moldovenești), jumătate din sumă este contribuția Primăriei Chișinău, cealaltă jumătate este suportul din partea orașului Galați, România. Contractul de executare este pe 10 luni". [7]	-
Primăria Municipiului Deva	-	Acord de cooperare cu Sectorul Buiucani, Municipiul Chișinău (2021)
Primăria Municipiului Suceava	-	Acord de înfrățire între Municipiul Suceava și Municipiul Chișinău (2021)
Consiliul Județean Suceava	Conform răspunsului în baza legii 544/2001, CJ Suceava a finanțat numai proiectul "Basarabia salută Bucovina" cu 7,350 RON, eveniment de promovare culturală a Basarabiei la Suceava (târg de meșteșuguri, teatru, spectacole)	Înțelegere de dezvoltare a relațiilor de colaborare (2021)
Primăria Râmnicu-Vâlcea	-	Acord de înfrățire Primăria Rm. Vâlcea- Primăria Sectorului Ciocana din Municipiul Chișinău(2019)
Consiliul Județean Ilfov	-	Acord de colaborare între Municipiul Chișinău și Consiliul Județean Ilfov (2022)
Primăria Sectorului 4	-	Acord de cooperare între Pretura Sectorului Buiucani din Municipiul Chișinău și Primăria Sectorului 4 (2021)
Primăria Sectorului 2	-	Acord de cooperare cu Pretura Sectorului Botanica a Primăriei Chișinău (2022)
Primăria Municipiului Petroșani	-	Acord de colaborare cu Pretura Sectorului Buiucani a Municipiului Chișinău

[6] Proiect finalizat în iulie 2019.

[7] Informații preluate de pe website-ul primarului Ion Ceban. Conform răspunsului oferit de Primăria Galați prin Legea 544, nu au existat finanțări de proiecte din Chișinău din partea primăriei Galați în perioada 2019-2022.

Administrația locală din România	PROIECTE FINANȚATE 2019-2022	ACORD DE COLABORARE
Primăria Municipiului București	-	Protocol privind dezvoltarea relațiilor de colaborare București-Chișinău (1997) Protocol de înfrățire adoptat (1999)
Consiliul Județean Caraș-Severin	Finanțare în valoare de 41, 500 RON pentru activități, costuri de cazare, masă pentru cei 40 de invitați prezenți la o activitate comună alături de reprezentanți ai Primăriei Chișinău (HCL 46/14.02.2022)	Acord de Cooperare cu Sectorul Buiucani al Municipiului Chișinău din Rep. Moldova (nr. 79039/2021 și nr. 02/2021)
Consiliul Județean Cluj	-	Înțelegere de cooperare Județul Cluj - Municipiul Chișinău, aprobată prin HCL 315/2014, nesemnată
Consiliul Județean Hunedoara	-	Scrisoare de intenție privind încheierea unui acord de cooperare între județul Hunedoara și Municipiul Chișinău (16 februarie 2022)
Consiliul Județean Bihor	Conform datelor publice și răspunsului Primăriei Municipiului Oradea, CJ Bihor a finanțat o lucrare de infrastructură în comuna Băcioi, sectorul Botanica, Municipiul Chișinău cu 500.000 RON	-

Autori

Alexandru Damian este director de programe în cadrul Centrului Român de Politici Europene.

E-mail: alexandru.damian@crpe.ro

Dragoș Ile este student în anul al doilea de licență la Universitatea Bocconi din Milano, unde învață Economie și Științe Sociale. Este interesat de subiecte precum politicile publice europene, combaterea euroscepticismului, sau reforma administrațiilor locale.

E-mail: dragos.ile@crpe.ro